

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาความต้องการและปัญหาการรับบริการสารสนเทศของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนอกโรงเรียน และเปรียบเทียบความต้องการและปัญหาการรับบริการสารสนเทศของนักศึกษาที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกได้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 11 แห่ง ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางคล้า อำเภอแปลงยาว อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอพนมสารคาม อำเภอสนามชัยเขต อำเภอรสาธิต อำเภอกะเปอร์ และกิ่งอำเภอกองเค้ง จำนวน 10,938 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรนักศึกษาเทียบจากตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane, 1967, p. 886) ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 386 คน จากนั้นหาจำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละอำเภอ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละอำเภอ สำหรับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอที่มีจำนวนต่ำกว่า 15 คน จะปรับเป็นจำนวน 15 คน ตามแนวความคิดของแมคมิลแลนและชูแมคเคอร์ (McMillan & Schumacher, 1993, p. 165) ดังเหตุผลในหน้า 5 รวมกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 477 คน ซึ่งสามารถแสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในแต่ละอำเภอ

อำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ			
	นักศึกษาสายสามัญ		นักศึกษาสายอาชีพ	
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง
1. บางคล้า	473	17	394	15
2. บางน้ำเปรี้ยว	1,209	42	351	15
3. บางปะกง	1,252	44	320	15
4. บ้านโพธิ์	328	15	397	15
5. แบลงขาว	448	16	178	15
6. พนมสารคาม	821	29	257	15
7. เมือง	1,764	62	879	31
8. สนาบชัยเขต	496	18	167	15
9. ท่าตะเกียบ	660	23	200	15
10. ราชสาส์น	116	15	80	15
11. กิ่งอำเภอคลองเขื่อน	71	15	77	15
รวม	7,638	296	3,300	181

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมและสร้างขึ้นโดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและปัญหาการรับบริการสารสนเทศเพื่อสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถาม ทั้งหมด 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการและปัญหาในการรับบริการสารสนเทศของนักศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่า (rating scale) ตามของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความต้องการจำนวน 16 ข้อ และระดับที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็น มีข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IC) โดยใช้เกณฑ์ .50 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกข้อคำถาม

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน คือ

รศ. วาณี ฐาปนวงศ์สานติ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการและกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

รศ. ธาตุศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา สำนักหอสมุดกลาง
และสังกัดภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผศ.ดร. ศิริวรรณ มีคุณ สังกัดภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทราที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวม โดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามในเครื่องมือการวิจัย และหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ซึ่งหลังจากนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาแล้ว เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .33-.91 และค่าความเชื่อมั่น .98

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

7. หลังจากรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาประมวลผล โดยนำผลการวิจัยที่ได้นั้นมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการให้บริการสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา และนำแนวทางการพัฒนานี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) เพื่อพิจารณาลงความเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการให้บริการสารสนเทศที่เหมาะสม โดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

7.1 อาจารย์ในมหาวิทยาลัย สังกัดภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์การทำงาน 5 ปี ขึ้นไป

7.2 ข้าราชการ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีคุณวุฒิไม่น้อยกว่าปริญญาโท และมีประสบการณ์การทำงาน 5 ปี ขึ้นไป หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแก่นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวเองและส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2545 ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 423 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.6 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยมีขั้นตอนการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดฉะเชิงเทรา

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการและปัญหาการรับบริการสารสนเทศของนักศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
ความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับมาก	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
ความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
ความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคะแนนในแต่ละระดับจากเกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนน (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2542, หน้า 232) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง มีความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง มีความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง มีความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง มีความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง มีความต้องการและปัญหาการรับบริการในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง

3.1 การเปรียบเทียบความต้องการและปัญหาการรับบริการสารสนเทศของนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในภาพรวม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

3.2 การเปรียบเทียบความต้องการและปัญหาการรับบริการสารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามสถานที่พบกกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) หากพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

4. สำหรับแนวทางการพัฒนาการให้บริการสารสนเทศจะใช้วิธีการลำดับค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนา จากนั้นนำไปขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ มาจัดกลุ่มแนวทางการพัฒนาการให้บริการสารสนเทศ